

WHO Európai Egészséges Városok Hálózat

VII. ötéves ciklusának (2019-2024)

feltételrendszere

A magyar nyelvű kivonatot az Egészséges Városok Mozgalom Kárpát-medencei egyesülete készítette a WHO Európai Egészséges Városok Hálózat éves nemzetközi konferenciáján elfogadott anyag alapján (Belfast, 2018. október 4.)

HÁTTÉR

Az Egészségügyi Világszervezet (WHO) Európai Regionális Irodája 1987-ben döntött egy olyan demonstrációs projekt elindításáról, melynek célja újfajta megközelítések alkalmazása az egészség érdekében a városokban, a helyi önkormányzatok munkájában.

Az Egészséges Városok program 35 európai várossal indult el, azonban rövid idő alatt világméretű mozgalommá nőtte ki magát. Jelenleg az Európai Régióban 30 nemzeti hálózat tagjaként több, mint 1400 város része a programnak. De található Egészséges Városok az Amerikai Kontinensen, a Távol-Keleten, és Ausztráliában is.

Az Egészséges Városok magyar nemzeti hálózata, az Egészséges Városok Magyar Nyelvű Szövetsége (ugyanúgy, mint az európai program) 2018-ban ünnepli 30 éves fennállását. Az Egészséges Városok Magyar Nyelvű Szövetségének jelenleg 21 tagvárosa van, melyből 4 város, határon túli magyar lakta területen található.

Pécs Megyei Jogú Város Önkormányzata alapítóként csatlakozott a WHO Európai Egészséges Városok Hálózatához. A Közgyűlés határozata alapján 1991-től az Egészséges Városért Alapítvány látja el az Egészséges Városok program koordinációs feladatait. Pécs egyben a magyar nemzeti hálózat, az Egészséges Városok Magyar Nyelvű Szövetsége központja is.

ALAPELVEK

A tagvárosok megerősítik elkötelezettségüket az Egészséges Városok alapelvei iránt, melyeket figyelembe vesznek a helyi önkormányzatok döntései során:

- esélyegyenlőség
- közösségi részvétel biztosítása
- széleskörű, különböző szektorok közötti együttműködés
- szolidaritás
- fenntartható fejlődés

A tagvárosok továbbra is támogatják a WHO Európai Egészséges Városok Hálózat stratégiai céljait:

- A városok és helyi önkormányzatok társadalmi és politikai napirendjén az egyik legfontosabb helyen szerepeljen az egészség ügye
- Az egészséget, jól-létet, és fenntartható fejlődést támogató helyi döntések, kiemelve az egészség társadalmi meghatározóit, az esélyegyenlőséget az egészség területén, valamint az Agenda 2030 fenntartható fejlődési stratégia alapelveit
- Interszektoriális és részvételen alapuló kormányzás az egészség, jól-lét, esélyegyenlőség minden helyi szakpolitikában és az integrált egészségtervezés érdekében
- Szakmapolitikai és gyakorlati tudás, jó gyakorlatok és módszerek létrehozása, melyek az Európai Régió minden városában használhatók az egészségfejlesztés érdekében
- A szolidaritás, az együttműködés, és a kapcsolatépítés elősegítése az európai városok és helyi önkormányzati hálózatok, valamint a városi kérdésekkel foglalkozó intézmények között
- A WHO Európai Hálózatához való hozzáférés növelése az Európai Régió minden tagállama számára

A WHO Európai Egészséges Városok Hálózata és tagvárosai tevékenységeikkel elősegítik az ENSZ és a WHO stratégiai dokumentumainak megvalósítását, nemzetközi, nemzeti, és helyi szinten:

- A WHO 13. Programterve (2019-2023) (WHO Közgyűlés, 2018 májusa)
- Agenda 2030 a fenntartható fejlődésért (ENSZ Fenntartható Fejlődési Csúcs, 2015. szeptember 25.)
- Polgármesterek Koppenhágai Nyilatkozata: Egészségesebb és boldogabb városokat mindenkinek (WHO Európai Egészséges Városok Hálózat Polgármesteri Találkozója, 2018. február 13.)

A VII. CIKLUS CÉLJAI ÉS TÉMÁI

Az Agenda 2030, globális fenntartható fejlődési stratégia, 17 céljának az egészség és jólét alapfeltétele, meghatározója, vagy eredménye – megjelenik benne az egészség holisztikus szemlélete, az egészséget minden szakpolitikában elve, a különböző szektorok és kormányzati szintek együttműködésének szükségessége, melyek fontos meghatározói az Egészséges Városok programnak is. Így a VII. Ciklus prioritásai az Agenda 2030 céljaira épülnek, a tagvárosok feladata, hogy hozzájáruljanak az Agenda 2030 helyi megvalósításához.

Az Agenda 2030 céljai:

Forrás:

<http://enz.kormany.hu/a-2030-fenntarthato-fejlodesi-keretrendszer-agenda-2030->

1. A szegénység valamennyi formájának felszámolása mindenhol
2. Az éhezés megszüntetése, az élelmezésbiztonság és a jobb táplálkozás megteremtése, valamint a fenntartható mezőgazdaság támogatása
3. Az egészséges élet biztosítása és a jólét előmozdítása minden korosztály valamennyi tagjának
4. Az inkluzív, méltányos és minőségi oktatás biztosítása, valamint az élethosszig tartó tanulás lehetőségeinek elősegítése mindenki számára
5. A nemek egyenlőségének megvalósítása, minden nő és lány társadalmi szerepének megerősítése

6. A vízhez és szanitációhoz történő hozzáférés és a fenntartható vízgazdálkodás biztosítása mindenki számára
7. Megfizethető, megbízható, fenntartható és modern energiához való hozzáférés biztosítása mindenki számára
8. Tartós, befogadó és fenntartható gazdasági növekedés, teljes és termelékeny foglalkoztatás és méltányos munka elősegítése mindenki számára
9. Ellenállóképes infrastruktúra kiépítése, az inkluzív és fenntartható iparosítás támogatása és az innováció ösztönzése
10. Az országok közötti és az országokon belüli egyenlőtlenségek csökkentése
11. A városok és egyéb emberi települések befogadóvá, biztonságossá, ellenállóképesé és fenntarthatóvá tétele
12. Fenntartható fogyasztási és termelési minták kialakítása
13. Sürgős lépések megtétele a klímaváltozás és hatásainak leküzdésére
14. Az óceánok, a tengerek és a tengeri erőforrások megőrzése és fenntartható használata a fenntartható fejlődés érdekében
15. A szárazföldi ökoszisztémák védelme, helyreállítása és fenntartható használatának támogatása, a fenntartható erdőgazdálkodás, a sivatagosodás leküzdése, a talajdegradáció megállítása és visszafordítása, valamint a biológiai sokféleség csökkenésének megállítása
16. Békés és befogadó társadalmak támogatása a fenntartható fejlődés érdekében, az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférés biztosítása mindenki számára és a hatékony, elszámoltatható és mindenki számára nyitott intézmények kiépítése minden szinten
17. A végrehajtás eszközeinek erősítése és a globális partnerség újjáélesztése a fenntartható fejlődés érdekében

A VII. ciklus átfogó céljai: A Polgármesterek Koppenhágai Nyilatkozata alapján

https://www.egeszsegesvarosok.hu/files/koppenhagai_nyilatkozat.pdf

Az egészség és jól-lét fejlesztése, az egyenlőtlenségek csökkentése az alábbiak segítségével:

- a kormányzás, a közösségek bevonása, és a részvétel fejlesztése
- esélyegyenlőséget és közösségi prosperitást eredményező városi környezetek kialakítása
- befektetés az emberekbe a helyi törvényalkotás során a békés környezet érdekében

Helyi, nemzeti, nemzetközi példák követése az önkormányzati intézményrendszer működésében:

- innováció a törvényalkotásban és a gyakorlatban
- tudásmegosztás és tanulás
- egészségdiplomácia
- tudatos tervezés
- az egészséget és jól-létet támogató önkormányzati intézményrendszer

A WHO stratégiai prioritásainak támogatása az alábbiakon keresztül:

- együttműködés stratégiai dokumentumok helyi és országos szintű megvalósításának partnereként, kezdeményezőjeként
- univerzális egészségügyi, egészségbiztosítási lefedettségre való törekvés
- a globális közegészségi kihívások elleni küzdelem
- helyi szolgáltatások átalakítása
- békés és befogadó társadalmak elősegítése
- helyi közegészségügyi kapacitás kiépítése
- koherencia kiépítése a különböző kormányzati szintek között

A VII. ciklus fő témái: (Lásd: 1. sz. ábra)

- 1) **Lakosság:** emberi erőforrás fejlesztés
- 2) **Lakóhely:** az egészséget és jól-létet támogató településfejlesztés
- 3) **Részvétel:** közösségi részvétel biztosítása és széleskörű együttműködések kialakítása az egészség és jól-lét érdekében
- 4) **Prosperitás:** társadalmi környezet fejlesztése, alapszükségletekhez és szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítása
- 5) **Béke:** béke és biztonság, befogadó társadalmak
- 6) **Bolygó:** környezetvédelem, fenntartható fejlődés

1. sz. ábra: Az Egészséges Városok kereke (magyar változat)